

عنوان مقاله:

ضرورت تصحیح دوباره کتاب قره العین

محل انتشار:

فصلنامه کاوش نامه زبان و ادبیات فارسی، دوره 20، شماره 43 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

سلمان ساکت - گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران

زهره محمودی - زبان و ادبیات فارسی، دانشکده زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

قره‌العین یا قره‌العین یکی از متون کهن فارسی در زمینه تطبیق امثال عربی و فارسی با یکدیگر و نیز با آیات قرآن است که بیش از چهل سال پیش به کوشش امین پاشا اجلائی برمبنای دو نسخه دانشگاه تهران (مورخ ۱۳۴۷ ه. ق.) و کتابخانه ملی تبریز (مورخ ۱۳۳۸ ه. ق.) تصحیح و در سلسله انتشارات استادان زبان فارسی چاپ و منتشر شده است. این مقاله بر آن است تا با بررسی این چاپ و مقایسه آن با نسخ کهن کتاب، کاستی‌ها و اشکالات این تصحیح را نشان دهد و ضرورت تصحیح دوباره آن را گوشزد نماید. در این راستا، افزون بر دو نسخه مورد استفاده اجلائی، از نسخه‌های همایی (مورخ ۱۳۵۱ ه. ق.)، کتابخانه فاتح (مورخ ۱۳۲۲ ه. ق.)، دو دستنویس کتابخانه ایاصوفیا (یکی مورخ ۱۳۹۷ ه. ق. و دیگری از سده نهم) و نسخه کتابخانه آیت‌الله مرعشی (مورخ ۱۳۰۲ ه. ق.)، بهره برده و نشان داده‌ایم که انتخاب نایب‌الجای نسخ مورد استفاده علی‌رغم شناخت نسخ کهن‌تر، بهتر و صحیح‌تر، عدول بی‌جهت از ضبط نسخه اساس، ثبت نادرست یا بعضاً ناقص اختلاف دو نسخه و ذکر نکردن برخی اختلافات، مهم‌ترین اشکالات این چاپ بوده است. دسترسی به دستنویس‌های مهم شناخته شده و نویافته از دیگر دلایل ضرورت تصحیح دوباره اثر است که از یک سو، در انتخاب ضبط صحیح‌تر واژه‌ها و عبارات، موثر است و از سوی دیگر، نشان می‌دهد که مثل‌ها، حکایات و اشعاری در متن اصلی اثر وجود داشته که در دو نسخه مورد استفاده مصحح افتادگی داشته و بدین دلیل، به کتاب راه نیافته و از چشم خوانندگان دور مانده است.

کلمات کلیدی:

قره‌العین (قره‌العین)، تصحیح متن، نسخه‌شناسی، امثال فارسی و عربی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1734309>

